



„Teadmussiirde pikaajaline programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“

Riigihange nr 222076

Ühise põllumajanduspoliitika valdkonna aruanne (Lisa 8)

Poolaasta aruanne

01.juuli – 31. detsember 2022

Eesti Maaülikool,
Eesti Põllumajandus-
Kaubanduskoda,
Eesti Taimekasvatuse Instituut,
Eesti Toiduainetööstuse Liit,
Maaelu Edendamise Sihtasutus,
Mahepõllumajanduse Koostöökogu,
Põllumajandusuuringute Keskus.

Jaanuar 2023

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus	4
Kokkuvõte 2022 aasta II poolaasta planeeritud ja ellu viidud tegevustest	4
Investeeringutoetuste teemad 2022	6
Tegevus: Infopäev veebis lektoritasuga „Meede 8 - Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus“	6
Tegevus: M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (baasteadmised äriplaani koostamisest)	8
Tegevus: Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine	10
Tegevus: Infopäev Maapiirkonnas ettevõtlusalase teadlikkuse tõstmine	10
Mahepõllumajanduse teemad 2022 II poolaasta	11
Mahepõllumajanduse algõppe (taimekasvatus)	11
Mahepõllumajanduse algõppe infopäev (taimekasvatus)	11
Mahepõllumajanduse algõppe infopäev (lihavesikasvatus)	12
Mahepõllumajanduse algõppe infopäev (lambakasvatus)	13
Mahepõllumajanduse nõuete infopäev: taimekasvatus	14
Mahepõllumajanduse nõuete infopäev: loomakasvatus	14
Mahepõllumajanduse nõuete infopäev: töötlemine	15
Keskkonna teemad 2022	16
Konverents „XIII Mullapäev“	16
Koolitus „Muldade heaperemehelik majandamine“	16
Tegevus: Piirkondliku veekaitsetoetuse koolitus	17
Tegevus: koolitus Muldade heaperemehelik majandamine	17
Tegevus: koolitus Muldade heaperemehelik majandamine	18
Tegevus: koolitus Muldade heaperemehelik majandamine	18
Tegevus: Infopäev veebis lektoritasuta „Euroopa Liidu geograafiline tähised (kaitstud päritolunimetused, kaitstud geograafiline tähis ja garanteeritud traditsiooniline toode) ja riiklikud kvaliteedikavad,	19
Tegevus: Infopäev 6 akadeemilist tundi „Veekaitse infopäev: karst põllumaal“	20
Keskkonnasõbraliku majandamise algkoolitus	21
Keskkonnasõbraliku aianduse algkoolitus	22

Õppereis välisriiki, kahepäevane Ettevõtjate parimate praktikate tutvustamine Eesti ettevõtjatele hästi toimiva ettevõtluskonnaga maapiirkondades kultuuriliselt sarnastes EU riikides	22
Teabematerjal 2022 II poolaasta.....	27
Teabematerjal “Mulla ABC”	27
Tegevuskava 2023 aasta I poolaastaks.....	28

Sissejuhatus

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) abinõud on erinevad põllumajanduslikud abinõud, mis hõlmavad temaatiliste seaduste kohaseid abinõusid, ning on kooskõlas Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava eesmärkidega. ÜPP teemade kohta sõlmiti hankeleping raamlepinguga samal päeval 31. märtsil 2021.

Valdkonna koordineerimise eest vastutab Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES). ÜPP teemad ja üksikasjad esitab täitmiseks Tellija koostöös Maaeluministeeriumiga.

Kokkuvõte 2022 aasta II poolaasta planeeritud ja ellu viidud tegevustest

Aastal 2022 II poolaastal korraldati ÜPP valdkonnas kokku 27 tegevust, sh **26 sündmust ja 1 teabematerjal**. Maksetaotluseid esitati summas 75 860 eurot. Teisel poolaastal ellu viidud tegevused on loetletud tabelis 8.2 Teise poolaasta tegevused on kirjeldatud allpool.

Teisel poolaastal (1. juuli kuni 31. detsember) ellu viidud ja poolaasta aruandes kajastatud tegevused

Jrk. nr	Tegevuse nimetus	Tegevuse pealkiri hankelepingu tellimusest/ osalejate vormilt	Toimumise kuupäev
1	Mahepõllumajanduse algõpe	Mahepõllumajanduse algõpe	05.07.2022
2	Infopäev veebis lektoritasuga	M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (baastadmised äriplaani koostamisest)	30.08.2022
3	Infopäev veebis lektoritasuga	M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (baastadmised äriplaani koostamisest)	13.09.2022
4	Infopäev veebis lektoritasuga	M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (baastadmised äriplaani koostamisest)	27.09.2022
5	Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine	28.09.2022
6	Infopäev veebis lektoritasuta	M 8 Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus	06.09.2022
7	Infopäev veebis lektoritasuga	M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (baastadmised äriplaani koostamisest)	11.10.2022
8	Õppereis välisriiki, kahepäevane	Ettevõtjate parimate praktikate tutvustamine Eesti ettevõtjatele hästi toimiva ettevõtluskonnaga maapiirkondades kultuuriliselt sarnastes EU riikides	5.-6. 10.2022
9	Infopäev 6 akadeemilist tundi	Mahepõllumajanduse algõpe: taimekasvatus	20.10.2022

Jrk. nr	Tegevuse nimetus	Tegevuse pealkiri hankelepingu tellimusest/ osalejate vormilt	Toimumise kuupäev
10	Infopäev 6 akadeemilist tundi	Mahepõllumajanduse algõpe: maheloomakasvatus (veis)	27.10.2022
11	Infopäev 6 akadeemilist tundi	Mahepõllumajanduse algõpe: maheloomakasvatus (lammas)	28.10.2022
12	Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Euroopa Liidu (geograafiline tähis (GT), kaitstud päritolunimetus (KPN), kaitstud geograafiline tähis (KGT) ja garanteeritud traditsiooniline toode (GTT) ja riiklike kvaliteedikavade infopäev	28.10.2022
13	Ühepäevane täiendkoolitus	Keskkonnasõbraliku aianduse koolitus	09.11.2022
14	Ühepäevane täiendkoolitus	Keskkonnasõbraliku majandamise algkoolitus	8.11.2022; 10.11.2022; 23.11.2022; 25.11.2022
15	Infopäev lektoritasuga vähemalt 3 ak tundi	Maapiirkonnas ettevõtlusalase teadlikkuse tõstmise üritused ettevõtluspäevade raames.	30.11.2022
16	Ühepäevane täienduskoolitus	Muldade heaperemehelik majandamine	16.11.2022
17	Ühepäevane täienduskoolitus	Piirkondliku veekaitsetoetuse koolitus	24.11.2022
18	Ühepäevane täienduskoolitus	Muldade heaperemehelik majandamine	01.12.2022
19	Veebikonverents	XIII Mullapäev	05.12.2022
20	Konverentsi veebiülekanne	XIII Mullapäev	05.12.2022
21	Ühepäevane täienduskoolitus	Muldade heaperemehelik majandamine	07.12.2022
22	Ühepäevane täienduskoolitus	Muldade heaperemehelik majandamine	14.12.2022
23	Uus teabematerjal ja trükkimine	Mulla ABC	detsember 2022
24	Infopäev 6 akadeemilist tundi	Veekaitse vajadused ja kohustused: karst põllumaal	13.12.2022
25	Infopäev veebis lektoritasuga	Mahepõllumajanduse nõuete infopäev veebis – taimekasvatus	20.12.2022
26	Infopäev veebis lektoritasuga	Mahepõllumajanduse nõuete infopäev veebis – loomakasvatus	20.12.2022
27	Infopäev veebis lektoritasuga	Mahepõllumajanduse nõuete infopäev veebis – töötlemine	21.12.2022

ÜPP valdkonna tellimusest täitsime 100%. Kõik sündmused toimusid vastavalt planeeritud ajakavale ja täitsid eesmärgi. Osalejate tagasiside oli üldiselt positiivne.

Muudatused ÜPP tellimuses tehti kokkuleppel Maaeluministeeriumiga. Ära jäi üks õppereis välisriiki, kuna eelarve ei võimaldanud tegevust ellu viia. Samuti ei antud välja teabematerjali Mahepõllumajanduse nõuete selgitus tootjatele. Põhjuseks, et mahepõllumajanduse nõuded on hetkel muutumises ning trükis plaanitakse välja anda 2023. aastal, kui mahemajanduse nõuded on kehtestatud.

Ülevaade eEsimesel poolaastal (1. jaanuar kuni 30. juuni) ellu viidud ja poolaasta aruandes kajastatud tegevustest

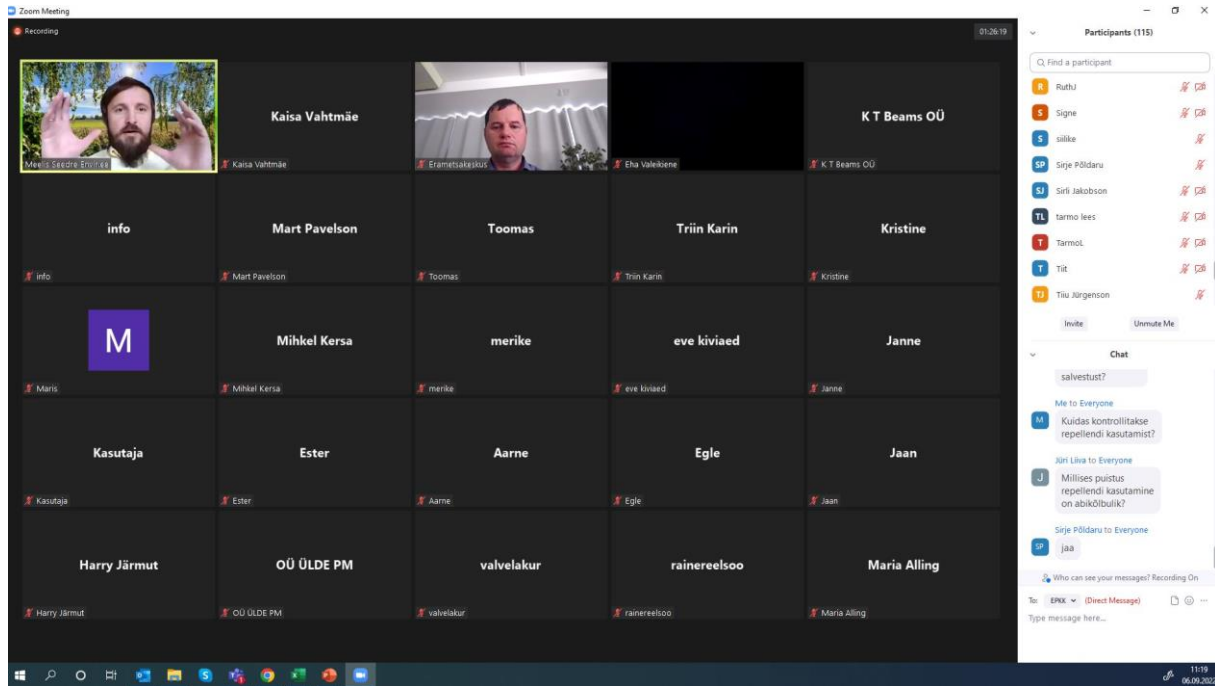
Tellimuse sisu selgitus / tegevuse pealkiri	Täitja, kirjeldus	Osalejaid
Konsulentide pindalatoetuse infopäev	Korraldaja MES, toimus 19. aprillil veebis.	59
Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäev	8 tk, korraldaja MES. Toimusid 25.-29.04	279
Meede 4.3.2 - Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid	Korraldaja EPKK. Toimus 23. märts	63
Veekaitse kohustused ja vajadused	Korraldaja EPKK, Toimusid 16.03 ja 12. 04 veebis	64 ja 45
Meede 12.2 Natura 2000 erametsamaa toetus	Korraldaja EPKK, Toimus 29.03 veebis	85
Mahepõllumajanduse infopäevad	Korraldaja Mahepõllumajanduse Koostöökogu. Toimusid 31.03 ja 04.04 veebis	59 ja 47
Mahepõllumajanduse algõpe	Korraldaja Mahepõllumajanduse Koostöökogu. Toimus 20. juuni	20
Nõuetele vastavus 2022	Korraldaja Mahepõllumajanduse Koostöökogu, tiraaž 750 eks, 44 lk	

Investeeringutoetuste teemad 2022

Tegevus: Infopäev veebis lektoritasuga „Meede 8 - Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus“

Aeg: 06.09.2022 kell 10.00 - 12.45

Koht: veebikeskkond Zoom



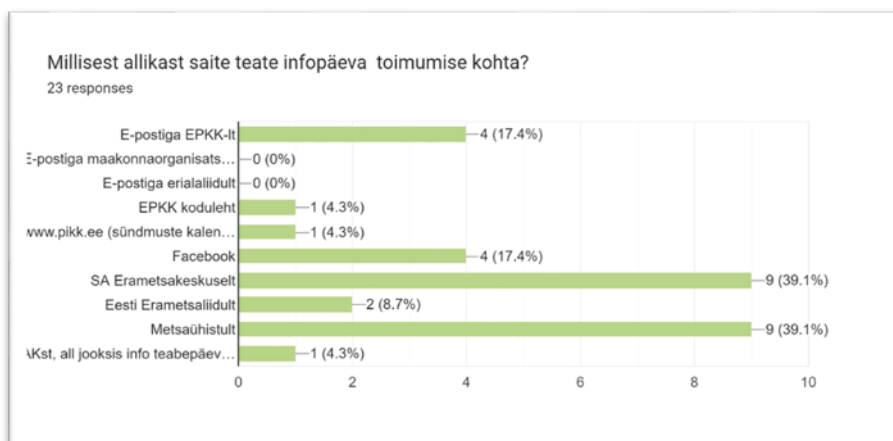
Osalejad: Registreerus 141 huvilist, osales 105. Osalejad olid peamiselt füüsilisest isikust metsaomanikud, metsaühistute esindajad, aga ka suuremad ja väiksemad põllumajandustootjad ja erialaliitude esindajad

Ürituse info veebilehtedel: <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-meede-8-metsaala-arengu-ja-metsade-elujoulisuse-parandamise-investeeringutoetus/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-meede-8-metsaala-arengu-ja-metsade-elujoulisuse-parandamise-investeeringutoetus/>

Sisu/teemad ja lektorid:

- Metsandustoetuste ülevaade - Kristine Hindriks, Maaeluministerium
- Toetuste taotlemise tingimused - Triin Karin, Erametsakeskus
- Kohapealne kontroll - Gunnar Reinapu, Erametsakeskus
- Metsanduspoliitika tulevik - Meelis Seedre, Keskkonnaministerium

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 105 osalejast 22. Üldist korraldust ja veebiülekanne kvaliteeti hinnati 70% „väga heaks“ ja 30% „heaks“. Lektoreid ja ettekannete sisu hinnati valdavalt „väga heaks“ või „heaks“.



Koolitussoovid: kõik, mis puudutab metsandust (2); keskkonnavalased teemad; raieliikide ja -meetodite praktilisi näiteid; algajate koolitus: kuidas metsamajandamisega alustada ja kas ning millal tasuks mingit toetust küsida; Pärandkultuur metsas, SMI asendamine või täiendamine kaasaegsemate ja läbipaistvamate hindamismeetoditega (satelliidiinfo, aerofoto vmt baasil); 2023. aasta metsandus toetused; Metsatehingute maksustamine; metsaga seotud probleemid; Metsloomade tekitatud kahjude hüvitamine; EV valitsuse nägemus metsamajandusest ja puidutööstusest seoses tööhõivega maapiirkonnas; Metsandusalaste toetuste saamise võimalused; Reaalsed raiemahud Eesti metsades igal aastal; metsanduse tulevik; maa kasutuse muutmine metsamaaks; Erinevate puuliikide kasvatamise/istutamise perspektiivist; metsa uuendamine ja liigirikkuse taastamine; Laasimine.

Tulemuslikkuse analüüs: Maaeluministeriumi poolt tellitud infopäev oli suunatud metsa majandamisega tegelevatele isikutele sh erametsaomanikele ja metsäühistute eestvedajatele/tugiisikutele eesmärgiga anda ülevaade metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeringutoetusest, toetuse taotlemisest ja kohapealsest kontrollist. Korraldatud infopäev täitis eesmärgi. Positiivne oli suur osalejate arv – 105. Ettekannete ajal Chatis esitatud küsimustele vastamisel olid lektoritele abiks ka SA Erametsakeskuse töötajad ja nii said paljud küsimused vastatud jooksvalt ning püsivalt ajakavaga graafikus. Tagasisides kiideti põhjalike ettekannete eest ning märgiti, et infopäev Zoomis hoiab kokku nii aega kui transpordikulu. Tänu osaliseks sai ka EPKK kui korraldaja.

Tegevus: M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (baasteadmised äriplaani koostamisest)

Aeg: 30.08.2022, 13.09.2022, 27.09.2022, 11.10.2022

Korraldaja: Maaelu Edendamise Sihtasutus

Koht: veebikeskkond Zoom, koos salvestusega ning hilisema järelvaatamise võimalusega

Osalejad:

30.08.2022 osalejaid 88

13.09.2022 osalejaid 84

27.09.2022 osalejaid 109

11.10.2022 osalejaid 133

Eesmärk: Infopäev on suunatud MAK 2014-2020 meetme 6.1 toetuse taotlejatele (põllumajandusliku tegevusega alustavatele noortele põllumajandustootjatele). Infopäeva

eesmärk on pakkuda taotlejatele omandamiseks või seniste teadmiste täiendamiseks põllumajandusliku ettevõtlusega alustamiseks vajalike baastadmisi äriplaani kirjutamisest ja koostamisest ja tegevuste pikaajalisest planeerimisest (sh nt tagasiside, näpunäited, ohukohad), mis peaks aitama taotlejal oma äriplaani kvaliteeti tõsta ja selle sisu paremini koostada, läbi mõelda, tegevusi planeerida. Infopäev annab osalejale mitte ainult teadmise, kuidas äriplaani toetuse saamiseks kvaliteetsemalt esitada, vaid teadmised ja ülevaate äriplaani, mis on ettevõtjale teejuhiks ja realistlik plaan edu saavutamiseks. Infopäeva vajalikkus on parendada ja toetada taotlejate poolt esitavate äriplaanide kvaliteedi tõstmist ning äriplaanide läbimõeldust, mis omakorda suurendaks võimalust, et taotlejad ettevõtjatena põllumajanduse valdkonnas tegevust tulevikus jätkaks ning ettevõtte püsima jääks.

Ürituse info veebilehtedel <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-m-6-1-noorte-pollumajandustootjate-tegevuse-alustamine-baastadmised-ariplaani-koostamisest-4/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-m-6-1-noorte-pollumajandustootjate-tegevuse-alustamine-baastadmised-ariplaani-koostamisest-3/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-m-6-1-noorte-pollumajandustootjate-tegevuse-alustamine-baastadmised-ariplaani-koostamisest-2/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-m-6-1-noorte-pollumajandustootjate-tegevuse-alustamine-baastadmised-ariplaani-koostamisest/>

Lektorid: Triin Luksepp ja Angelika Nöps

Teemad: Meetme 6.1 määruse ülevaade, hindepunktid, lisadokumendid. Äriplaani koostamine, kirjeldused näited. Rahavoogude planeerimine.

Tagasiside kokkuvõte:

30.08.2022 andis tagasisidet 6 inimest. Keskmine hinnang infopäeva korraldamisele oli 4,66, hinnang lektoritele 4,66 ja 4,83.

13.09.2022 koolitusele andis tagasisidet 8 inimest. Keskmine hinnang infopäeva üldisele korraldusele oli 4,75, hinnang lektoritele 4,87 ja 4,75.

27.09.2022 koolitusele andis tagasisidet 10 inimest. Keskmine hinnang infopäeva üldisele korraldusele oli 4,7, hinnang lektoritele 4,9 ja 4,8.

11.10.2022 koolitusele andis tagasisidet 13 inimest. Keskmine hinnang infopäeva üldisele korraldusele oli 4,92, hinnang lektoritele 4,77 ja 4,77.

Koolitussoovid:

- Noortele/tulevastele klienditele meetmete tutvustus. Võiks olla eraldi koolitus loomakasvatajatele ning taimekasvatajatele, et kuidas rendimaid hallata.
- Mesindus.
- Mahepõllumajandus.
- Kuidas "vanainimesed" (üle 40 aastased) põllumajanduses saaksid rahastust kaasata oma ettevõttesse.
- Kui on maaelu arengukavas/meetmetes suuremad muudatused, mis paljusid põllumehi puudutavad. Võib-olla võiks isegi iga toetuse kohta olla PRIA kodulehel mingi selgitav video (ei pea olema ülemäära pikk ja detailne). Sest minu jaoks näiteks on pikad ja lohisevad tekstid üsna tüütud läbi töödelda - kui lõppu jõuad, siis algus juba meelest läinud.
- Alternatiivsed, uudsed põllumajandusharud, jääkide väärindamine toorainena.
- Finantsilise poolega seotud koolitusi.

KOKKUVÕTE: Koolituspäevadel küsiti kõige rohkem küsimusi määruse kohta. Samuti oli palju küsimusi hindamiskriteeriumite ja esitatavate dokumentide osas. Seevastu järelvaatamise võimalust kasutas vähe inimesi. 30 augusti infopäeva on vaadatud/avatud 37 korda, 19. septembri infopäeva 34 korda, 27. septembri infopäeva 47 korda ja 11. oktoobri infopäeva 87 korda. Kokkuvõttes oleks piisanud, kui oleks salvestatud üks infopäev ning võimaldatud seda järele vaadata.

Tegevus: Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine

Aeg: 28.09.2022

Korraldaja: Maaelu Edendamise Sihtasutus

Koht: veebikeskkond Zoom

Osalejad: 32 inimest

Eesmärk: Infopäev on suunatud MAK 2014-2020 meetme 6.1 toetuse taotlejatele (põllumajandusliku tegevusega alustavatele noortele põllumajandustootjatele) 6.1 rakendusmääruse tingimuste selgitamiseks.

Ürituse info veebilehtedel <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-m-6-1-noorte-pollumajandustootjate-tegevuse-alustamine-mem-ja-pria/>

Lektorid: Marin Ott (MEM), Janeli Tikk (MEM) ja Kaie Tralla (PRIA)

Teemad: Maaeluministeriumi esindajad tutvustavad meetme 6.1 Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetuse määrust ning PRIA esindaja räägib ja näitab taotluse esitamist e-PRIAs.

Tegevus: Infopäev Maapiirkonnas ettevõtjalase teadlikkuse tõstmine

Aeg: 30.11.2022

Korraldaja: Maaelu Edendamise Sihtasutus

Koht: Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool

Osalejad: 30 inimest

Eesmärk: Infopäev on suunatud MAK 2014-2020 meetme 6.1 toetuse taotlejatele (põllumajandusliku tegevusega alustavatele noortele põllumajandustootjatele). Infopäeva eesmärk on pakkuda taotlejatele omandamiseks või seniste teadmiste täiendamiseks põllumajandusliku ettevõtlusega alustamiseks vajalike baastadmisi äriplaani kirjutamisest ja koostamisest ja tegevuste pikaajalisest planeerimisest (sh nt tagasiside, näpunäited, ohukohad), mis peaks aitama taotlejal oma äriplaani kvaliteeti tõsta ja selle sisu paremini koostada, läbi mõelda, tegevusi planeerida. Infopäev annab osalejale mitte ainult teadmise, kuidas äriplaani toetuse saamiseks kvaliteetsemalt esitada, vaid teadmised ja ülevaate äriplaani, mis on ettevõtjale teejuhiks ja realistlik plaan edu saavutamiseks. Infopäeva vajalikkus on parendada ja toetada taotlejate poolt esitavate äriplaani kvaliteedi tõstmist ning äriplaani läbimõeldust, mis omakorda suurendaks võimalust, et taotlejad ettevõtjatena põllumajanduse valdkonnas tegevust tulevikus jätkaks ning ettevõtte püsima jääks.

Ürituse info veebilehtedel <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-maapiirkonnas-ettevotlusalase-teadlikkuse-tostmine/>

Lektorid: Kaja Lääts (Viljandimaa Arenduskeskus SA) , Viljar Veidenberg (Pajumäe Talu OÜ), Olavi Israel (Kesk-Eesti Ettevõtlusinkubaator), Piret Leskova (Ää Süük OÜ)

Teemad: Ettevõtja vs palgatöö. Toetused ettevõtlusega alustamiseks. Ettevõtjate kogemuslugu

Mahepõllumajanduse teemad 2022 II poolaasta

Mahepõllumajanduse algõpe (taimekasvatus)

Infopäev toimus 05.07.2022 Raplamaal, Toomas Talinurm FIE põldudel, arutelu Märjamaal

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-mahepollumajanduse-algope-praktilised-kogemused/>
- http://www.maheklubi.ee/syndmused/2022_07_05/syndmus/mahepollumajanduse-alogpe-infopaev-praktilised-kogemused/

Osalejate arv: 26, peamiselt mahetootmisega käesoleval aastal alustanud ettevõtteid aga ka üleminekuaja läbinud tootjad

Sündmuse lühikirjeldus: Infopäeva käigus (talinisu, kaer, hernes, talirüps), oma tootmistehnoloogiat ja ettevõtte masinaparki tutvustas Toomas Talinurm. Põldudel kommenteeris ettevõtte tehnoloogilisi võtteid sama ettevõtte nõustaja Lilia Kulli. Päeva lõpuosas toimus arutelu, mille rõhuasetus oli peamised praktilised aspektid

mahetootmisega alustamisel.

külastati Toomas Talinurm FIE mahepõldusid



Foto: A. Vetemaa

Osalejate tagasiside: Osalejad pidasid väga vajalikuks seda, et tutvuti konkreetse ettevõtte tootmise, külvikorra ja tehnoloogiliste aspektidega. Alustavatel mahetootjatel on väga oluline õppida juba kogemustega tootjatelt ja selliste õppepäevade käigus saab vastuseid just paljudele praktilistele küsimustele. Peeti heaks ja vajalikuks, et taluniku kogemust kommenteeris ka nõustaja.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Sooviti külastada ka teisi pikemat aega mahetootmisega tegelevate taimekasvatustevõtete põlde, et saada laiemat pilti erinevatest tehnoloogilistest võtetest, mida eri mahetootjad kasutavad.

Mahepõllumajanduse algõppe infopäev (taimekasvatus)

Infopäev toimus 20.10.2022 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduslik-taimekasvatuse-algope/>
- http://www.maheklubi.ee/syndmused/2022_10_20/syndmus/mahepollumajandusliku-taimekasvatuse-algope/

Osalejate arv: 74, peamiselt mahetootmisega käesoleval aastal alustanud ettevõtted aga ka üleminekuaja läbinud tootjad

Sündmuse lühikirjeldus: Infopäeval rääkis EMÜ kaasprofessor Liina Talgre külvikorrast kui tootmissüsteemi alussambast, huumusbilansist, vahekultuuridest ja haljasväetistest ning umbrohtude kontrolli all hoidmisest. Väetamise aspektidest mahetootmises rääkis nõustaja Lilia Kulli. Ruth Lauk Põllumajandus- ja Toiduametist käsitles peamisi probleemsemaid mahenõudeid taimekasvatuses, kontrolli käigus ilmnenud puudusi, arvestuse pidamist taimekasvatuses ning massibilansi arvutamist. Puudutati ka tootjate poolt esitatavat infot.

Osalejate tagasiside: Osalejad leidsid, et põllukultuuride kasvatamise teemade käsitus oli piisavalt põhjalik ning andis olulisema info kätte. Leiti, et samadest aspektidest lähtuvalt võiks teha põllupäevi, kus siis saab juba konkreetselt näha ja kuulda, kuidas tootjad on vastavate teemadega tegelenud. Väga oluliseks hinnati ka järelevalveasutuse osavõttu ja info jagamist, sest väga tähtis on teada, milliste nõuetega võib just probleeme tekkida ja mida on reeglite täitmisel kõige olulisem tähele panna. Leiti ka seda, et osa infopäevi võiks kindlasti olla veebis, sest võimaldab väiksema ajakuluga olulise info kätte saada.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Sooviti nii ettevõtetes toimuvaid info(põllu)päevi kui ka veebis korraldatavaid infopäevi – mõlemad on vajalikud. Teemad põllukultuuride puhul: erinevad aspektid nii külvikorra rakendamisel, umbrohutõrjel kui ka väetamisel. Kaubanduses saadaolevaid väetisi ja mullaomaduste parandajaid oleks samuti vaja tutvustada, eriti kui on olemas tootjate kogemus nende kasutamisel. Tootjate jaoks on oluline küsimus saagikuse suurendamine, sellega seonduvaid aspekte võiks käsitleda.

Mahepõllumajanduse algõppe infopäev (lihavesekasvatuse)

Infopäev toimus 27.10.2022 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajandusliku-lihaveisekasvatuse-algõppe-infopäev/>
- http://www.maheklubi.ee/syndmused/2022_10_27/syndmus/mahepollumajandusliku-loomakasvatuse-algõppe-lihaveisekasvatuse/

Osalejate arv: 49, peamiselt mahetootmisega käesoleval aastal alustanud ettevõtted aga ka üleminekuaja läbinud lihavesekasvatatajad

Sündmuse lühikirjeldus: Lihaveiste tiinestuvus ja selle kontrollimine, poegimine ja sellega kaasnevad probleemid, lihaveiste nakkushaigused – neid teemasid käsitles Alar Onoper, loomaarst, EMÜ produktiivloomakliiniku peaarst, kes on ka ise mahelihavesekasvatataja ning

lähenes teemadele väga praktilise nurga alt. Põllumajandus- ja Toiduameti esindaja Reet Roosimägi rääkis peamistest probleemsematest mahenõuetest loomakasvatases, kontrolli käigus ilmnenud puudustest ning arvestuse pidamisest ja massibilansi arvutamisest loomakasvatases. Käsitleti ka tootjate poolt esitatavat infot.

Osalejate tagasiside: Osalejad olid väga rahul just Alar Onoperi praktilise ja rohkete näidete varal oluliste teemade käsitlemisega. Vajalikuks peeti ka järelevalveasutuse poolset info jagamist ja probleemsemate teemade väljatoomist.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Õppekäike hästitoimivatesse lihaveisekasvatustevõtetest peeti vajalikuks, samuti rohumaaveise kvaliteedikava tutvustamist ja soovitusi, kuidas rohumaadel saada loomade head juurdekasvu. Tõugude valik ja karjamaade majandamine ning uuendamine olid rohkem nimetatud teemade hulgas.

Mahepõllumajanduse algõppe infopäev (lambakasvatus)

Infopäev toimus 28.10.2022 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajandusliku-lambakasvatuse-algõppe-infopäev/>
- http://www.maheklubi.ee/syndmused/2022_10_28/syndmus/mahepollumajandusliku-lambakasvatuse-algõppe-infopäev/

Osalejate arv: 76, mahepõllumajandusele üleminekuajal ja üleminekuaja läbinud tootjad, peamiselt lambakasvatavad

Sündmuse lühikirjeldus: Lambakasvatuse teemasid, nagu terviseriskid sugulooma valimisel ja paaritusgruppide moodustamisel, parasiiditõrje aastaring, kiskjarünnaku kahjustuste märkamine ja ravimine, käsitles Ann Mari Anupõld, loomaarst Piirsalu vetpunktist. Põllumajandus- ja Toiduameti esindaja Reet Roosimägi rääkis peamistest probleemsematest mahenõuetest loomakasvatases, kontrolli käigus ilmnenud puudustest ning arvestuse pidamisest ja massibilansi arvutamisest loomakasvatases. Käsitleti ka tootjate poolt esitatavat infot.

Osalejate tagasiside: Väga hästi hinnati head teemakäsitlust lambakasvatases oluliste teemade puhul. Tõdeti, et lambakasvatases on probleemiks veterinaararstide puudumine, tootjad on selles osas sageli hädas, sest ei leia inimest, kes saaks nende loomadega tegeleda. Parasiiditõrje probleemid ja resistentsuse nii suur mõju olid häirekellaks, kuigi mahetootjad ise kasutavad parasiiditõrjet piiratult. Hea, kui uued lähenemised jõuavad kiiresti tootjateni. Järelevalve poolt väga selget infot, kuidas kavatsetakse edaspidi kontrolli nii korraldada, et ei raisataks aega ebaolulise peale, ikkagi ei tulnud. Loodetakse, et üleminekuastaga uuele määrusele on saadud kogemused ja edaspidi sujub kontroll paremini ja on sisukam.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Sooviti ka edaspidi koolitusi veebis, hoiab kokku aega ja kütust. Samas ka õppekäigud tootjate juurde nii Eestis kui ka teistes riikides on olulised. Rohumaade uuendamine, mahetoetused ja muud toetused, mida mahetootjad saavad taotleda on samuti olulised teemad. Parasiiditõrje võimalikud skeemid/lahendused ja ohukohad võiks olla skemaatiliselt ka veebis/infolehel kajastatud.

Mahepõllumajanduse nõuete infopäev: taimekasvatus

Infopäev toimus 20.12.2022 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-taimekasvatus/>
- http://www.maheklubi.ee/syndmused/2022_12_20/syndmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-taimekasvatus/

Osalejad: 24, peamiselt mahetaimekasvatajad ning Põllumajandus- ja Toiduameti esindajad

Sündmuse lühikirjeldus: Põllumajandus- ja Toiduameti poolt andsid ülevaate mahetaimekasvatuse olukorrast ja mahetaimekasvatuse järelevalvega seotud küsimustest Maili Põldpere ja Ruth Lauk, kommenteeris ka Karin Zereen jt PTA esindajad. Mahetootjate probleemid ja ettepanekud esitas Airi Vetemaa Mahepõllumajanduse Koostöökogust. Toimus arutelu, kuhu kaasati ka infopäeval osalejad nii mahetootjate kui ka järelevalve poolelt. Peamised teemad olid seotud seemne kasutamisega, eristatavusega, järelevalve tõhustamisega, maheregistri ja PTA veebilehe teemadel. Uuena tootjate jaoks tutvustati TRACES süsteemi.

Osalejate tagasiside: Osalejad pidasid infopäeva ja infovahetust kasulikuks nii tootjate kui ka järelevalve poole pealt, samas on jätkuvalt üleval teemasid, mida on korduvalt arutatud. Mõnede teemadega leiti, et tuleks edasi tegeleda. Väga oluline on, et leitaks ressursse maheregistri ja kliendiportaali kasutuse parandamiseks.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Väga vajalik on regulaarne, vähemalt kord aastas toimuv infopäev, kus arutatakse probleemid läbi ning vahetatakse vastastikku infot. Nii mahetootjad, maheorganisatsioonid kui ka Põllumajandus- ja Toiduameti esindajad olid väga ühel meelel, et sellised infopäevad peavad kindlasti jätkuma.

Mahepõllumajanduse nõuete infopäev: loomakasvatus

Infopäev toimus 20.12.2022 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-loomakasvatus/>
- http://www.maheklubi.ee/syndmused/2022_12_20/syndmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-veebis-loomakasvatus/

Osalejate arv: 28, peamiselt maheloomakasvatajad ja Põllumajandus- ja Toiduameti esindajad

Sündmuse lühikirjeldus: Põllumajandus- ja Toiduameti poolt andis ülevaate maheloomakasvatuse olukorrast ja maheloomakasvatuse järelevalvega seotud küsimustest Reet Roosimägi, kommenteeris ka Karin Zereen jt PTA esindajad. Mahetootjate probleemid ja ettepanekud esitas Airi Vetemaa Mahepõllumajanduse Koostöökogust. Toimus arutelu, kuhu kaasati ka infopäeval osalejad nii mahetootjate kui ka järelevalve poolelt. Peamiseks teemadeks olid loomade toomine ettevõttesse ja maheloomade register, mesilaste korjealad, järelevalve korras tehtavad toimingud.

Osalejate tagasiside: Loodetakse, et infopäeval üles kerkinud küsimused leiavad lähiajal lahenduse. Tootjate otsekontaktid järelevalveasutusega on väga vajalikud, hea, et infopäeval osales ka PTA mahevaldkonda kureeriv asedirektor. Infopäev andis aktuaalset infot ja teemakäsitlused olid sisulised.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Lepiti kokku, et mesinduse teemaline kokkusaamine tuleb juba jaanuaris/veebruaris. Võimalik, et lähiajal tekib vajadus seoses nõuete tõlgendamisega veel kokkusaamisi korraldada. Väga vajalik on regulaarne, vähemalt kord aastas toimuv infopäev, kus arutatakse probleemid läbi ning vahetatakse vastastikku infot. Nii mahetootjad, maheorganisatsioonid kui ka Põllumajandus- ja Toiduameti esindajad olid väga ühel meelel, et sellised infopäevad peavad kindlasti jätkuma.

Mahepõllumajanduse nõuete infopäev: töötlemine

Infopäev toimus 21.12.2022 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-tootlemine/>
- http://www.maheklubi.ee/syndmused/2022_12_21/syndmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-tootlemine/

Osalejate arv: 17, mahetöötledjad ja -tootjad, Põllumajandus- ja Toiduameti esindajad

Sündmuse lühikirjeldus: Ülevaate mahetöötlemise olukorrast ja peamistest probleemidest, mis järelevalve käigus on üles kerkinud, andis Pille Edovald PTAst ning ülevaate mahetöötledjate poolt esitatud probleemidest, küsimustest ja ettepanekutest andis Airi Vetemaa Mahepõllumajanduse Koostöökogust. Infopäeval toodi esile, et maheregister, Maaeluministeeriumi kliendiportaal ja üldse info leidmine PTA veebist on keeruline ning tootjate esindajad juhtisid ka mõningatele kitsaskohtadele tähelepanu ning on valmis ka täiendavaid ettepanekuid tegema, et info oleks paremini kättesaadav.

Osalejate tagasiside: Osalejad rõhutasid sellise regulaarse kokkusaamise ja infovahetuse vajalikkust. Hea, et sai mõned järelevalvega seotud teemad läbi arutatud ja suurema selguse. Toodi ka välja, et kasulik on eelmisel aastal valminud mahetöötlemise juhendmaterjal, kus kogu nõuete temaatika esitatakse. Üldiselt pole mahenõuete järgimine töötlemises keeruline, kuid raske on alustada ja aru saada, kust infot leida ja mida üldse tegema peab.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Väga vajalik on regulaarne, vähemalt kord aastas toimuv infopäev, kus arutatakse probleemid läbi ning otsitakse võimalusi, kuidas paremini ja efektiivsemalt järelevalvet korraldada. Nii mahetöötledjad, maheorganisatsioonid kui ka Põllumajandus- ja Toiduameti esindajad olid väga ühel meelel, et sellised infopäevad peavad kindlasti jätkuma.

Keskkonna teemad 2022

Konverents „XIII Mullapäev“

Toimumise aeg: 05.12.2022

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/xiii-mullapaev-muld-ja-vaetamine/>

Toimumise koht: EMÜ peahoones, Kreutzwaldi 1a, Tartu

Osalejaid: 78

Sündmuse lühikirjeldus: Konverentsile XIII Mullapäev „Muld ja väetamine“ üleüldine hinnang osalejatelt on positiivne ja hea. Osalejad hindasid heaks nii mullapäeva teematikat, ettekandeid kui ka ürituse korraldust. Konverentsil oli võimalik osaleda kohapeal ja jälgida ka videosilla vahendusel. XIII Mullapäev, mille käesoleva aasta teemaks oli „Muld ja väetamine“, täitis osalejate hinnangul oma eesmärgi kajastades päevakohaseid ettekandeid tänases olustikus. Konverentsi teemad keskendusid väetamisega seotud valdkondadele alates poliitikast kuni mullaseisundile.

Osavõtjate tagasiside:

Osalejad hindasid heaks nii mullapäeva teematikat, ettekandeid kui ka ürituse korraldust. Mullapäev on väga tore üritus, mis peaks ajakirjanduses veelgi enam kajastamist leidma. Ettepanekuna toodi välja vajadus kajastada/reklaamida ajakirjanduses veelgi enam Mullapäeva toimumist. Oluliseks peeti mullateemaliste dokumentaalfilmide vaatamist ja sellele järgneva arutelu vajadust. Tagasiside küsimustikus oli võimalik iga ettekandja ettekannet eraldi hinnata ning vastustest selgus, et kõiki ettekandeid hinnati valdavalt hinnanguga „väga hea“. Teemade osas, mida järgnevatel mullapäevadel käsitleda, toodi välja järgmised:

1. Väetistest rääkides võiks ka rääkida kompostist (prügilates toidujäätmetest toodetav) ja digestaat. Kuidas nad mullale mõjuvad ja kas neid tasub põllumullale anda, et orgaanilise aine sisaldust tõsta, struktuuri parandada jne.
2. Toitainete ja taimekaitsevahendite toimeainete liikumine mullas.
3. Mulla elurikkus - mis sellest siiani teada on.
4. Milline on üks hea tervislik muld näitajate poolest, kuhu põllumehed peaksid pürgima.
5. Mikro ja makroorganismid mullas.
6. Ravimijääkide sisaldus reoveesetetest toodetud kompostis.
7. Toidutootmine rohepöörde tingimustes.
8. Mullapoliitikat, mulla seoseid kliimamuutustega.
9. Väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine seotult toetuste ja muude kehtivate õigusaktidega. Ilmselt on see teema ka varem läbi käinud, aga õigusakte muudetakse ja muutuvad ka tingimused.
10. Makroelustik põldudel ning kuidas põllumees seda mõjutab (lisaks loomadele enam avamaastiku lindude olukord ja kuidas seda parandada.

Koolitus „Muldade heaperemehelik majandamine“

Toimumise aeg: 16.11.2022

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/veebikoolitus-muldade-heaperemehelik-majandamine-mulla-happesus-ja-lupjamine/>

Toimumise koht: veebis

Osalejaid: 17

Sündmuse lühikirjeldus: Koolitusel räägiti mulla reaktsioonist, miks on mullad happelised või aluselised ja kuidas seda saab mõjutada. Kuidas mulla reaktsioon mõjutab erinevate põllukultuuride toitainete omastamist mullast ja millised kultuurid sobivad erineva reaktsiooniga mullale rohkem. Vaadati kuidas mõjutab mulla reaktsioon mulla struktuuri. Käidi läbi mullaproovide võtmine ja lubjatarbekaartide koostamine ning vaadati milline on Eesti muldade agrokeemiline seisund. Tutvustati erinevate lubiväetiste omadusi ja mõju mulla reaktsioonile.

Osavõtjate tagasiside: Kõik osalejad jäid koolitusega väga rahule kuna väetiste säästlik kasutus on täna eriti aktuaalne. Koolituse esitlused on väga hästi koostatud, sai palju uusi teadmisi ja hea et esitlused tuginevad teadusuuringute tulemustel. Osalejad kinnitasid, et said uusi teadmisi ja saavad neid edaspidi oma tegevuses rakendada. Koolitusel anti edasi palju olulist infot, et see kõik ka meelde jääks tuleb veel mitu korda samal koolitusel osaleda.

Tegevus: Piirkondliku veekaitsetoetuse koolitus

Toimumise aeg: 24.11.2022

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/sihtruhmale-tasuta-veebikoolitus-piirkondliku-veekaitsetoetuse-koolitus/>

Toimumise koht: veebis

Osalejaid: 13

Sündmuse lühikirjeldus: Koolitus andis ülevaate mulla ja ilmastiku mõjust taimetoitelementide omastamisele ja toitelementide kadudele. Vaadeldi leostumise põhjuseid ja seeläbi keskkonnale tekitatavat negatiivset mõju. Kuidas vältida läbi leostumise toitelementide kadu ja säästa nii ka ettevõtte kulutustelt. Ülevaade anti nitraatide ja pestitsiidide jääkidest vees. Kuidas pestitsiidid jõuavad mulda, drenivette, põhjavette ja veekogudesse.

Osavõtjate tagasiside: Vastanud jäid koolitusega rahule. Esitlused olid väga põhjalikud ja vajalikud. Edasi antud info oli päevakohane ning andis mõtteainet edasisel tegutsemisel. Enamus osalejaid said uusi teadmisi ja osalt ka vanu meelde tuletada. Osalenutele pakuks edaspidi huvi keskkonnareostuste likvideerimise info, kuidas toota tõhusamalt keskkonda kahjustamata ja kuidas muldi parendada.

Tegevus: koolitus Muldade heaperemehelik majandamine

Toimumise aeg: 01.12.2022

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/veebikoolitus-muldade-heaperemehelik-majandamine-mulla-happesus-ja-lupjamine-2/>

Toimumise koht: veebis

Osalejaid: 26

Sündmuse lühikirjeldus: Koolitusel räägiti mulla reaktsioonist, miks on mullad happelised või aluselised ja kuidas seda saab mõjutada. Kuidas mulla reaktsioon mõjutab erinevate põllukultuuride toitainete omastamist mullast ja millised kultuurid sobivad erineva reaktsiooniga mullale rohkem. Vaadati kuidas mõjutab mulla reaktsioon mulla struktuuri. Käidi läbi mullaproovide võtmine ja lubjatarbekaartide koostamine ning vaadati milline on Eesti muldade agrokeemiline seisund. Tutvustati erinevate lubiväetiste omadusi ja mõju mulla reaktsioonile.

Osavõtjate tagasiside: Kõik osalejad jäid koolitusega väga rahule kuna väetiste säästlik kasutus on täna eriti aktuaalne. Koolituse esitlused on väga hästi koostatud ja sai palju uusi teadmisi. Palju oli praktilisi väljundeid mida saab edaspidi oma tegevuses rakendada. Osalejatele pakuks huvi ka mulla pH mõju mikroorganismidele, saviste muldade harimine, sõnniku ja komposti kasutus ja mahe lillekasvatus .

Tegevus: koolitus Muldade heaperemehelik majandamine

Toimumise aeg: 07.12.2022

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/veebikoolitus-muldade-heaperemehelik-majandamine-mullaharimisviiside-moju-mulla-kvaliteedile/>

Toimumise koht: veebis

Osalejaid: 28

Sündmuse lühikirjeldus: Koolitusel räägiti mulla kvaliteedist, millised on kvaliteetse mulla parameetrid ja kuidas mulla kvaliteet muutub erinevate tegurite mõjul. Põhjalikumalt käsitleti mulla kvaliteedi ja omaduste mõjutamist läbi mullaharimise. Vaadati ka üle põllumuldade seiretulemused mullaseisundi osas. Lisaks arutleti erinevate põllumuldade seisundi uuringutulemuste üle. Milliseid parameetreid on uuringute käigus mõõdetud ja kuidas need on põllumuldade olukorda mõjutanud.

Osavõtjate tagasiside: Osalejad jäid koolitusega rahule. Teemad olid aktuaalsed ja andsid hea ülevaate. Mõni osaleja oli juba teadlikum ja oleks oodanud enda jaoks veelgi põhjalikumat teavet. Koolitus andis uusi teadmisi ja kordas üle juba varem omandatud teadmisi. Osalejad sooviksid järgmistel koolitustel kuulda väetiste omastatavusest, kuidas muldi paremini majandada ja taastavast põllumajandusest.

Tegevus: koolitus Muldade heaperemehelik majandamine

Toimumise aeg: 14.12.2022

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/veebikoolitus-muldade-heaperemehelik-majandamine-mullaharimisviiside-moju-mulla-kvaliteedile-2/>

Toimumise koht: veebis

Osalejaid: 27

Sündmuse lühikirjeldus: Koolitusel räägiti mulla kvaliteedist, millised on kvaliteetse mulla parameetrid ja kuidas mulla kvaliteet muutub erinevate tegurite mõjul. Põhjalikumalt käsitleti mulla kvaliteedi ja omaduste mõjutamist läbi mullaharimise. Vaadati ka üle põllumuldade seiretulemused mullaseisundi osas. Lisaks arutleti erinevate põllumuldade seisundi uuringutulemuste üle. Milliseid parameetreid on uuringute käigus mõõdetud ja kuidas need on põllumuldade olukorda mõjutanud.

Osavõtjate tagasiside: Rahulolu koolituse korralduse ja ettekannetega oli väga hea. Ettekanded olid huvitavad ja kergesti mõistetavad. Koolitus andis uusi teadmisi kuigi osalejad on nendel teemadel ka varem ettekandeid kuulanud. Osalejad sooviksid järgmistel koolitustel kuulda teemasid, muldade lupjamisest ja põldheina laborianalüüsidesid.

Tegevus: Infopäev veebis lektoritasuta „Euroopa Liidu geograafiline tähised (kaitstud päritolunimetus, kaitstud geograafiline tähis ja garanteeritud traditsiooniline toode) ja riiklikud kvaliteedikavad„

Aeg: 28.10.2022 kell 10.00-12.30

Koht: veebikeskkond Zoom

Osalejad: Registreerus 31 huvilist, osales 26. Esindatud olid suuremad ja väiksemad põllumajandustootjad, Eesti Maaülikool, Tallinna Tehnika Ülikool, PTA ametnikud ja erialaliitude esindajad

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/28-10-2022-epkk-infopaev-euroopa-liidu-geograafiline-tahis-gt-kaitstud-paritolunimetus-kpn-kaitstud-geograafiline-tahis-kgt-ja-garanteeritud-traditsiooniline-toode-gtt-ja-riiklikud/>

Lektorid ja sisu/teemad:

- Liis Raska, Maaeluministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna nõunik - Euroopa Liidu kvaliteedimärgid, nende taotlemise protseduur ning esitatavate nõuete ning kaitse ulatuse tingimused
- Meeli Lindsaar, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja toiduvaldkonna juhatuse liige - Geograafiline tähis rukkileivale (GT spetsifikaat)

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 26 osalejast 7. Üldist korraldust ja veebiülekande kvaliteeti hindas „väga heaks“ ja „heaks“ 86% vastanutest. Hinnang lektoritele oli pigem „Väga hea“ ja „hea“. Teemade valik sai samuti hindeks „väga hea“ ja „hea“. Infot toimumise kohta saadi kõige enam otsepostiga EPKKlt, paari korra EPKK kodulehelt ja FB-st, 1 korral toiduteave.ee teavituse kaudu

Koolitussuovid: Toidu annetamise tingimused

Tulemuslikkuse analüüs: Infopäev oli mõeldud Liidu (geograafiline tähis (GT), kaitstud päritolunimetus (KPN), kaitstud geograafiline tähise (KGT) ja garanteeritud traditsiooniline toode (GTT)) ja riiklike kvaliteedikavade tutvustamiseks. Jagati teavet taotlemise protsessi ja nõuete kohta ning anti ülevaade EL kvaliteedikavadega seotud regulatsioonist seoses sellega, mis puudutab toodete turule toomist, kaitstud nimetusega toodete kasutamist koostisainetena, toodete märgistamist ning kaitstud nimetuste seost kaubamärkidega.

Päeva teine ettekanne keskendus geograafilist tähise taotlemise rukkileivale – kes aitasid koostada, kellelt paluti kommentaare spetsifikaadile ja mida on veel vaja teha enne, kui taotluse

saab saata Euroopa Komisjonile. Korraldatud infopäev täitis eesmärgi, küsimusi lektoritele ei esitatud küll palju, aga need mis esitati, olid asjatundlikud. Kahjuks andis tagasisidet väga väike protsent osalejatest.

Tegevus: Infopäev 6 akadeemilist tundi „Veekaitse infopäev: karst põllumaal“

Aeg: 13.12.2022 kell 10.00-15.00

Korraldaja: EPKK

Koht: veebikeskkond Zoom

Osalejad: Registreerus 59 huvilist, osales 43. Osalesid põllumajandustootjad, erialaliitude esindajad, aga ka ametnikud Põllumajandusuuringute keskusest, Keskkonnaametist ning Põllumajandus- ja Toiduametist.

Ürituse info veebilehtedel: <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopaev-veekaitse-infopaev-karst-pollumaal/> ja <https://epkk.ee/13-12-2022-epkk-infopaev-veekaitse-infopaev-karst-pollumaal/>

Sisu/teemad ja lektorid:

- NTA põhjaveekvaliteedi seire - Ülle Leisk, Keskkonnauuringute Keskus
- Life IP CleanEST C.10 põllumajandusliku hajukoormuse uuringu aruanne - Arvo Iital, TalTech
- Toitainetebilanss – Taluvärava bilanss ja põllupõhine bilanss - Alar Astover, Eesti Maaülikool
- ÜPP veekaitsemeetmed - Matis Mägi, Maaeluministeerium
- Karst põllumaal - Marko Vainu, TLÜ
- Mida oodata veekaitse suunal? - Ann Riisenberg, Keskkonnaministeerium

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 43 osalejast 18. Üldist korraldust ja veebiülekanne kvaliteeti hindasid „väga heaks“ ja „heaks“ 94,5% vastanutest. Hinnang lektoritele oli pigem „Väga hea“ ja „hea“. Eriti kõrgelt hindasid osalejad Alar Astoveri ja Ann Riisenbergi ettekandeid. 60% vastanutest leidis, et said infopäevalt palju uusi teadmisi ning 78% vastanutest leidis, et teadmised on kasutatavad nende igapäevatoös. Enim levis info toimumise kohta EPKK otseposti kaudu, hästi ka erialaliitude ja maakonnaorganisatsioonide kaudu. Märgitigi ka pikk.ee-d, organisatsioonisisest teavitust ja kirja endisel kolleegilt.



Foto: Kuno Kasak

Koolitussoovid: Kõik uued nõuded, mis on tulekul; Elektriliinide (postide) mõju põllumaa kasutatavusele, lisandunud töö, energia, taimekaitsevahendid jne. Kui palju näiteks postid põllul lisavad taimekaitsevahendite kul ja milline võiks olla nende keskkonna mõju; Nii põhja- kui pinnavee kvaliteet (uued uurimused?), loodusliku mitmekesisuse taastamine põllumajandusmaadel, Eestis elavad kimalased ja nende arvukus, põldude lupjamise võimalustest ja nende tasuvus, orgaaniliste väetiste olulisus muldade viljakuse säilimisel; TKV kasutamine põldudel ja nende piirnevamine põllumajanduslikust kasutusest väljas oleva maaga - pritsimata puhverriba?; väetiste (orgaaniline, mineraalne) käitlemisest ja selle ohtudest põhjaveele ja pinnaveekogudele.

Tulemuslikkuse analüüs: Maaeluministeriumi poolt tellitud infopäevade eesmärgiks oli suurendada põllumajandustootjate veekaitsealaste nõuete teadlikkust ja suunata eelkõige NTA põllumajandustootjaid rakendama vabatahtlikult veekaitsetoetuse kohustusliku koolitusena ja täitis eesmärgi. Asjakohaseid küsimusi lektoritele esitati nii suuliselt kui ka Chatis. Tagasisides märkisid osalejad, et infopäeva teemad olid väga vajalikud ja veebipõhine infopäev jätab võimalusel osaleda isegi juhul, kui ajagraafik on väga tihe. Hea hinnangu said ka kõik esinema kutsutud lektorid ja ettekannete sisu.

Keskkonnasõbraliku majandamise algkoolitus

Koolitused toimusid: 08.11.2022, 10.11.2022, 23.11.2022, 25.11.2022

Toimus veebis (Zoom)

Korraldaja: Maaelu edendamise Sihtasutus

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/keskkonnasõbraliku-majandamise-alkoolitus-toimub-veebis/>

Osalejate arv: 08.11.2022 osalejaid 41; 10.11.2022 osalejaid 33; 23.11.2022 osalejaid 51; 25.11.2022 osalejaid 32

Lektorid Lilia Kulli ja Vaike Nõu.

Sündmuse lühikirjeldus: Koolitus viiakse läbi vastavalt õppekavale. Koolituse sisu:

- 1) Eesti maaelu arengukava ning põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetme olemus.
- 2) Nõuetele vastavuse süsteem.
- 3) Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse baasnõuded.
- 4) Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse toetusõiguslikkuse nõuded.
- 5) Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse põhitegevuse nõuded:
 - viljavahelduse või külvikorra planeerimine ja olulisus, liblikõieliste kasvatamise tähtsus;
 - sertifitseeritud seemne kasutamise tähtsus;
 - taimekaitsevahendite keskkonnasõbralik kasutamine (sh glüfosaatide kasutamise ohud, taimekahjustajate seire);
 - talvise taimkatte tähtsus;
 - mullaproovide võtmine ning analüüsitulemuste hilisem kasutamine;
 - mitmeaastase taimestikuga rohumaariba ja maastikuelementide tähtsus bioloogilise ja maastikulise mitmekesisuse seisukohast.
- 6) Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse lisategevuste nõuded:

- lisategevustega seotud nõuded taotlejale ja toetusõigusliku maa kohta;
- täiendava veekaitse lisategevuse nõuded;
- mesilaste korjealade rajamise lisategevuse nõuded, tolmeldajate ja korjealade tähtsus;
- põllulindude soodustamise lisategevuse nõuded.

7) Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse kohustusega seonduv (suurendamine, vähendamine, üleandmine ja asendamine).

8) Ülevaade keskkonnasõbraliku majandamise toetusega seotud toetustest (piirkondlik mullakaitse toetus, keskkonnasõbralik köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimakasvatuse ning maasikakasvatuse toetus).

9) Arutelu, kokkuvõte

Osalejate tagasiside: Hinnang 5-palli skaalal üldisele korraldusele 4,86, hinnang lektoritele 4,86 ja 4,8. Hinnang küsimusele, et kas infopäev andis teile vajalikke teadmisi 4,6.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Uute nõuete teemad. Mullaproovid. Investeeringutoetused. Loomade heaolu nõuded.

Keskkonnasõbraliku aianduse algkoolitus

Koolitus toimus: 09.11.2022

Toimus veebis (Zoom)

Korraldaja: Maaelu edendamise Sihtasutus

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/keskkonnasõbraliku-aianduse-koolitus-toimub-veebis/>

Osalejate arv: 34

Lektorid Priit Põldma ja Margus Kopp

Sündmuse lühikirjeldus: Koolitus viiakse läbi vastavalt õppekavale. Koolituse sisu:

- Ülevaade toetuse taotlemise nõuetest;
- Taimehaigused ja – kahjurid, nende seire, tõrje abinõud;
- Bioloogilist mitmekesisust toetavad elemendid, nende valmistamine ja paigaldamine;
- Umbrohutõrje keskkonnasõbralikud võtted köögivilja- ja marjakasvatuses;
- Erinevad kastmisvõimalused aiakultuuride kasvatamisel.

Osalejate tagasiside: Hinnang 5-palli skaalal üldisele korraldusele 4,75, hinnang lektoritele 4,75 ja 4,75. Hinnang küsimusele, et kas infopäev andis teile vajalikke teadmisi 4,5.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Uued toetusmeetmed, ÜPT jne.

Õppereis välisriiki, kahepäevane Ettevõtjate parimate praktikate tutvustamine Eesti ettevõtjatele hästi toimiva ettevõtluskonnaga maapiirkondades kultuuriliselt sarnastes EU riikides

Õppereis toimus 5.-6. oktoober 2022 Rootsi

Korraldaja: Põllumajandusuuringute Keskuse maaelu võrgustikutöö osakond

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/maaettevotluse-oppereis-rootsi/>

Osalejate arv: 12 inimest

Sündmuse lühikirjeldus:

Põllumajandusuuringute Keskus korraldas Maaeluministeeriumi poolt tellitud kahe päevase õppereisi välismaale, Rootsi. Eesmärk oli näidata maapiirkonna ettevõtjatele võimalusi, mis on edu toonud teistes sarnase äri- ja kultuuriruumiga riikides maapiirkondades tegutsevatele ettevõtjatele. Oodatav tulemus: osalevad ettevõtjad rakendavad saadud teadmisi ja kogemusi ning tõstavad sellega oma konkurentsivõimet, kasvatavad käivet ja loovad uusi töökohti. Eelkõige oli oluline saada kogemusi ja kontakte kaasaegsete tehnoloogiate, materjalide ja meetodite juurutamiseks oma ettevõttes.

Esimese päeva külastuskohaga Cireko oli eeldus näha suurt organisatsiooni, mis kaasab oma võrgustikku ettevõtteid, kelledega moodustatakse sümbioosi süsteem. Vastu võttis meid projekti Cireko tegevjuht Ann-Sofie Granzell ja projekti protsessijuht Bente Hollas ja Köpingu valla töötaja. Meile tutvustati Köpingu valla seotust projekti Cireko kontseptsiooniga, sellest saime teada, et sümbioosi keskmes on osaliselt vallale kuuluv biogaasi tööstus. Loodud on süsteem, kus sisuliselt iga erainimese ja ettevõtte biojätmed kuuluvad tööstusele, mis toodab jäätmetes gaasi, millega köetakse regiooni kuuluvaid maju. Ehk tegemist on kõige puhtama ja odavama keskkonnaga. Odavuse ja keskkonna puhtusega meelitatakse ligi erinevaid ettevõtteid ja inimesi, kes aastaringselt elaksid ja töötaksid selles piirkonnas. Kogu süsteemi alustala on koostöö. Lisaks on projekti võrgustikuga veel seotud umbes 55 ettevõtet (s.h. erinevad organisatsioonid). Lisaks on plaanis tulevikus luua uus biogaasi tööstus, mis saaks kasutada sõnnikut lähedalasuvatest farmidest.



Foto: Cireko külastus

Teisena külastasime taaskasutusgaleriiid ReTuna, vastu võttis meid juhataja Sofia Bystedt. ReTuna teeb koostööd Eskilstuna piirkonna prügi kogumispunktiga. ReTuna taaskasutusgalerii rendib välja oma 14 ruumi peamiselt väikeettevõtjatele. Kaup mida ettevõtted ReTunas müüvad tuleb eraisikute käest, kes viivad oma ebavajalikud asjad prügi kogumispunkti. Eraisikutel on võimalik valida, kas annavad oma asjad poodi või prügi konteineritesse, ära viskamiseks. Väikeettevõtjad ei pea asjade eest tasu andma. Selle ettevõtmisega suudab ReTuna kaubamaja päästa 49% ära visatavatest asjadest. Ettevõtted parandavad ja restaureerivad tooteid ise. Hetkel rendivad poerume ettevõtted, kes müüvad mööblit, riideid, käsitööd, elektroonikat, keraamikat jm. Ühte ruumi rendib Ikea, kus müüakse Ikea kasutatud tooteid. Lisaraha on teenima pandud ka konverentsiruumid, kus saab töötube ja muid konverentse pidada ning läbiviies kooli, kus inimesed õpivad ümbertööstlust, õpe kestab üks aasta. Lisaks teeb ReTuna koostööd lasteaedadega, kuhu saab anda materjale mänguasjade valmistamiseks ja muudeks ettevõtmisteks. ReTuna pakub oma sorteerimisosakonnas tööd kuni kümnele inimesele, kellel

on raskusi tööturul töö leidmisega. Valla poolt on püstitatud uus eesmärk, mille poole püüelda, nimelt tulu teenimine. Külastuse käigus sai nii ReTuna juhataja reisi osalejate käest häid ideid, kui ka ühe osaleja kontaktandmed, kellega on võimalik hiljem koostööd teha.



Foto: ReTuna Taaskasutusgalerii

Kolmandas külastuskohas Fränkentorp säteri söime lõunat keset kalakasvatuse hoonet, samal ajal kui pererahvas rääkis oma tilapia kalakasvatusest lähemalt. Kasvatases on tehtud ringsüsteem, kus kalakasvatases olevat vett filtreeritakse taimede ja kruusa abil, peale mida suundub vesi puhtana kalamahutitesse tagasi. Puhastussüsteem ei ole veel isemajandav, selleks on perel plaan suurendada taimede osakaalu. Osalejad küsisid, kui kaua peab kasvatama tilapiaid, et saada tapakaalu (1 kg), milleks on kümme kuud. Kuna silma jäi, et taimed ei olnud mulla sees vaid erineva suurusega Kruusa sees, siis tekkisid lisaküsimused taimekasvatuse poole pealt. Kuna must vesi toidab taimi, ei vaja taimed lisatoitaineid ega mulda.

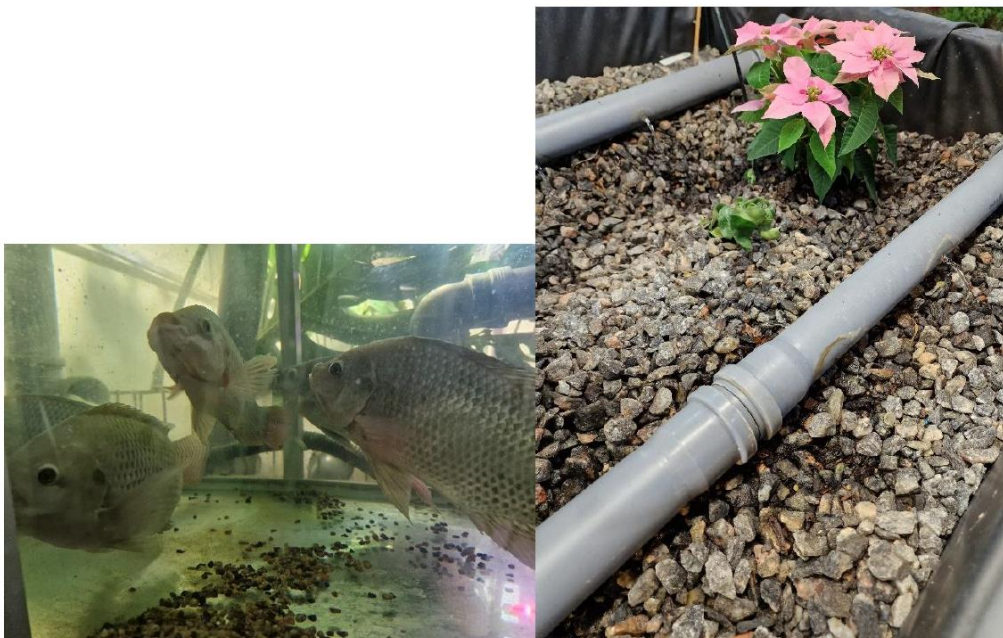


Foto: Tilapia; kastmissüsteem

Neljandaks külastuskohaks oli turismiga tegelev ettevõtte Ekoladan Lindeborgs eco retreat, vastu võttis meid Julia Lindeborg. Talukompleks on ülesehitatud kasutades kohalike poolt valmistatud ehitusmaterjale ja tooteid ning tööjõudu. Näiteks siseseinte ja mööbli puitmaterjal on toodud

enda metsast naabri tööhobusega ja seinad on töödeldud kohaliku puusepa poolt toodetud vahendiga. Kuumade ja kuivade suvede tõttu on loodud veefiltrerimisesüsteem kallakul asuvale aiamaale. Vesi on pärit enda loodud tiigist, mis tänu mootorile liigub edasi läbi torude kallakust üles ja alla tagasi läbi aiamaa. Põhimõte on tiigi vett liigutada ja puhastada läbi mulla, liiva ja kruusa voolates, samal ajal taimedele toitaineid ja vett andes. Puhas vesi jõuab tiiki tagasi. Talu kompleks on asukoha poolest väga ilusa maastiku keskel ja piisavalt lähedal Stockholmile, mis tõmbab hästi kliente Stockholmist. Palju renditakse välja ruume firmadele, kes soovivad looduse keskele vahelduseks tulla konverentsi pidama ja puhkama. Koostööd tehakse lähedal asuva keraamikatoaga, mis pakub tegevust külalistele, lisaks toimuvad aeg-ajalt jooga tunnid konverentsiruumides. Ettevõtja ei paku igapäevaselt toitlustusvõimalust, mis on hetkel kitsaskohaks, kui pakub oma aiasaadusi, millest võib ise süüa valmistada väljarenditavas ruumid. Kord kuus korraldatakse restoraniõhtuid, kohale kutsutakse Stockholmi tippkokad.



Foto: Lindeborgsi aiamaa; restoran

Viies peatus Rosenhanska Magasinet pakkus meile ka majutust. Vastu võttis meid Jaqueline Hellsten oma abikaasaga. Tegemist on mõisa kompleksiga, kus mitmest erineva eesmärgiga hoonest on tehtud majutuse võimalus ja viljakuivati hoonest peohoone. Meile tutvustati mõisa ajalugu ja näidati peoruume. Majutust pakutakse pruulikojas, kahes supelmajas, kahes kortermajas, talupojamajas, sepa majas ja mägimajas. Pidusid korraldatakse peamiselt kohalike abiga. Näiteks üks pulm läheb maksma koos kõigega 25 000 €, millest Jaqueline saab ise vaid 7000 €, kõik ülejäänud tasust läheb ümbruskonnas olevatele taludele toodete ja teenuste eest.



Foto: Viljakuivatist peosaal Rosenhanskas

Teine päev:

Esimene peatus oli Anna's Keramika, kus külastasime Anna Lindelli, kes on tuntud oma unikaalsete nõude ja oskuste poolest. Anna teeb peamiselt keraamilisi söögikomplekte restoranidele, kuid ka eraisikutele. Anna on käinud mitmel võistlusel, tulemuseks teine ja kolmas koht. Ajajooksul on juurdeehituse teinud oma keraamika hoones, mille on suutnud kinni maksta oma tööga, pole võtnud laene, ega saanud selle jaoks toetust. Ainuke toetus, mida on taotlenud on Covid-19 kriisi ajal saada olev kunstnike toetust, mille eest ostis tulevaste õpilaste jaoks masinad.

Mõned huvitavad faktid, mida osalejad küsides teada said: 400 taldriku tegemiseks kulub üks aasta, nädalaga kulub 100 kg savi ning tulevikus on plaan pakkuda majutust ja teha keraamika õpitube.

Teine külastuskoht aktsiaselts Swedish Fish Auction on Rootsi esimene kala digitaaloksjon. Meid võtsid vastu oksjoni juhataja Mats Eriksson ja Stochkolmis oksjoni läbiviija Bernt-Ove Andrén. Meile näidati külmladu, kus osaliselt kalu hoiustatakse, peamiselt just siis kui müüakse välismaale ning tutvustati ajalugu ja kuidas kogu protsess toimub. Digitaaloksjoni eesmärk on kalureid kala müügiga aidata ja nende kasumit suurendada. 60 % osalusest kuulub kaluritele. Kalaoksjoni digitaliseerimise tulemusel on küll kalahinnad tõusnud, kuid ajakulu on vähenenud selle arvelt, et ei pea enam ise kohale minema vaid saab osaleda mugavalt läbi veebi ja oksjoni kestus on lühem. Pakutava kauba kohta pannakse pildid üles enne oksjonit. Lisaks on mugavaks tehtud süsteem, kus programm arvestab transpordi juba pakutava hinna sisse. Transporditeenust pakub aktsiaselts, kes rendib ise busse.

Soovides ka oma ettevõtmine keskkonnasõbralikumaks muuta, on 2019. aastal paberkastid välja vahetanud vastupidavamate plastmasskastide vastu. Oksjoni võitja peab teatud aja jooksul kastid oksjonile tagastama, et neid saaks taaskasutada. Kasti rent maksab ostjale 0,5 €/kg, kastid mahutavad 25 kg. Küsimusele, mis kasu nemad saavad vastati, et ostetava kauba pealt saavad kasu 2 % ja kalurid peavad oksjonil osalemise eest tasuma 5,5 %.



Foto külastusest: Sweden Fish Auction

Iga ettevõtte käest küsiti, kuidas on mõjutanud Covid-19 ja praegune energia hindade tõus. Cireko oli ainuke, keda Covid-19 kõige rohkem mõjutas, kuna eelnevalt tegid palju konverentse, kuid praeguseks on olukord taastunud. Teiste ettevõtete puhul olid muutused pandeemia ajal väikesed ja üldist kahju ei teinud. Energia hindade tõusu tõttu oli näha, et ettevõtted on veidi mures ja ei oska veel aimata kui suur probleem võib selles olukorras tulla ja kuidas nad peaksid olukorda lahendama, kuid usuvad, et tulevad raskustega toime. Mitmel ettevõttel on juba kasutuses päikesepaneelid, mis nende arvates võivad neid antud olukorras aidata.

Osalejate tagasiside: Küsimusele, milline külastatud koht kõige rohkem meeldis, vastati erinevalt ja mainitud said kõik kohad.

Arutellu tuli lisaks teema, et tutvustava info järgi ootas üks osaleja, et külastatavad ettevõtted on suuremad, kus on 20+ töötajat. Sellele aga vaieldi vastu, et ootus pigem oligi näha väikseid ettevõtjaid, nagu osalejad ka ise on, ja näha kuidas nad edukalt hakkama saavad.

Korraldusliku poole pealt olid sammuti arvamused erinevad. Arvamused lahknesid pigem sellel teemal, kas oleks pidanud olema konkreetsem juhtimine ja sagedasem info jagamine. Oldi täiesti rahul, samas mõned soovisid siiski rohkem konkreetsemat juhtimist ja sagedasemalt/korduvalt infot saada.

Teabematerjal 2022 II poolaasta

Teabematerjal “Mulla ABC”

Teabematerjali väljaandmise eest vastutas ja väljaandmise korraldas Eesti Maaülikool. Trükise maht 16 lehekülge, ilmus detsembris 2022.

Trükis on kättesaadav ka veebis [https://www.pikk.ee/wp-content/uploads/2023/01/Mulla ABC VI osa vesi.pdf](https://www.pikk.ee/wp-content/uploads/2023/01/Mulla_ABC_VI_osa_vesi.pdf)



Tegevuskava 2023 aasta I poolaastaks

Programmi 2023. a. hankeleping nr 222076 allkirjastati 27. detsembril 2022. aastal. Tegevuste nimekirja koostas Maaeluministeerium, nimekirja kavand anti Täitjatele kommenteerimiseks enne selle kinnitamist.

Ühise põllumajanduspoliitika valdkonna 2023. a. tegevuste ülevaade on avaldatud <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpipi-tegevused-2022/#UPP>

Osapooled jätkavad tegevuste elluviimist 2023 aastal vastaval kinnitatud tellimusele ja osapoolte vahelisele jaotusele.

Infopäevade kalenderplaani koostamisega oleme alustanud, päevakavade koostamisel arvestame tellimuses välja toodud lisatingimustega ja teeme koostööd nii Maaeluministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti ja Põllumajandus- ja Toiduameti ametnikega, SA Erametsakeskuse ja Eesti Erametsaliiduga